

আলুৰ বিভিন্ন জাত :

আলুৰ প্ৰচলিত জাতসমূহৰ সবিশেষ তলত দেখুওৱা হৈছে-

জাতৰ নাম	জীৱনকাল (দিন)	প্ৰতি হেক্টৰত গড় উৎপাদন জলসিঞ্চন নথকা	প্ৰতি হেক্টৰত গড় উৎপাদন জলসিঞ্চন থকা	গছজোপাৰ বৰ্ণনা	আলুৰ চৰিত্ৰ	ৰোগ প্ৰতিৰোধ ক্ষমতা
কুফ্ৰি চন্দ্ৰমুখী	৮০-১০০	৮৫-১৬০ কুইন্টল	১৫০-১৬০ কুইন্টল	পোন মধ্যমীয়া	কণী আকৃতিৰ, সামান্য ভাঁজ থকা, বৰণ বগা, চকু বাম	পাত পকোৱা আৰু লেটব্লাইট
কুফ্ৰি জ্যোতি	১০০-১২০	৮৫-১০০	১৫০-১৬০	পোন, ওখ	কণী আকৃতিৰ, বৰণ বগা, চকু বাম, সাহ বগা	
কুফ্ৰি সিন্দূৰী	১১০-১২০	৮৫-১০০	১০০-১৬০	পোন, ওখ	গোলাকাৰ চাল পাতল, বজা চকু, সাহ ঈষৎ হালধীয়া	

মাটি :

পানী ওলাই যোৱাৰ সু-ব্যৱস্থা থকা পলসুৱা, বোকা আৰু জৈৱিক গুণেৰে পুষ্ট মাটি আলুখেতিৰ বাবে উপযোগী। মাজে মাজে মাটিডৰাত মাহ জাতীয় শস্যৰ খেতি কৰিলে মাটিৰ গুণাগুণ বৃদ্ধি পায়।

মাটি চহ কৰা :

মাটিডৰা ভালদৰে হালবাই মাটিখিনি গুৰি কৰি ল'ব লাগে। মাটিডৰা গুৰি কৰাৰ লগতে উপৰিভাগ সমান কৰাটোও সমানেই প্ৰয়োজনীয়। এনে কৰিলে মাটিৰ জীপ ৰখাত সহায়ক হয়। ৫০ ছেঃমিঃ আঁতৰে আঁতৰে দীঘলীয়াকৈ খাল খান্দি আলু ৰুবৰ বাবে মাটিডৰা তৈয়াৰ কৰি লব লাগে।

বীজ নিৰ্বাচন :

মধ্যমীয়া বা সৰু আকাৰৰ ভাইবাচমুক্ত, স্বাস্থ্যৱান আৰু গজালি ওলোৱা আলুহে বীজ হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰিব লাগে। বীজ হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰিবৰ বাবে ২.৫ ছেঃমিঃ ব্যাসৰ (২৫-৪০ গ্ৰাম) আলু উপযুক্ত। যদি আলুটো ইয়াতকৈ ডাঙৰ হয় তেতিয়া ২-৩টা চকু থকাটোকে দীঘলে দীঘলে কাটি টুকুৰা কৰিও ৰুব পাৰি।

বীজৰ পৰিমাণ :

যদি বীজবোৰ মধ্যমীয়া আকাৰ (২৫ গ্ৰাম ওজনৰ) হয় তেনেহ'লে প্ৰতি হেক্টৰ মাটিৰ বাবে ২২.৫০-২৩ কুইন্টল বীজৰ প্ৰয়োজন হয় আৰু দুটা শাৰীৰ মাজত ১৫ ছেঃমিঃ দূৰত্ব ৰাখিব লাগে, ডাঙৰ আকাৰৰ বীজৰ ক্ষেত্ৰত দুটা শাৰীৰ মাজৰ দূৰত্ব বঢ়াবও পাৰি।

বীজ শোধন :

কাটি টুকুৰা কৰা বীজৰ ক্ষেত্ৰত, বীজখিনি মেনক'জেব (ইন্দোফিল এম-৪৫) ঔষধৰ ৫ গ্ৰাম ১ লিটাৰ পানীত মিশ্ৰণ বনাই ১০ মিনিট সময়ৰ বাবে ডুবাই ৰাখিব লাগে। বাকী ৰাসায়নিক ঔষধবোৰ সহজলভ্য নহ'লে বেনলেট ঔষধৰ শতকৰা ০.১০ ভাগ শক্তিশাল মিশ্ৰণ তৈয়াৰ কৰিও ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰি। বীজ শোধন কৰাৰ পাছত বীজবোৰ ছাঁ পৰা ঠাইত পাতলকৈ মেলি ৪৮ ঘণ্টা সময় শুকুৱাব লাগে।

বোৱাৰ সময় :

আলু বোৱাৰ উত্তম সময় হৈছে অক্টোবৰ মাহৰ মাজভাগৰ পৰা নৱেম্বৰ মাহৰ মাজভাগলৈকে। কিন্তু কুফ্ৰি সিন্দূৰীৰ ক্ষেত্ৰত বোৱাৰ সময় ডিচেম্বৰ মাহৰ প্ৰথম সপ্তাহলৈকে থাকে।

ৰোপণ পদ্ধতি :

গজালি ওলোৱা আলুবোৰ গজালিটো ওপৰমূৰাকৈ ৰাখি আগতেই তৈয়াৰ কৰি খোৱা খাল বিলাকত ১৫ ছেঃমিঃ দূৰে দূৰে ৰুব লাগে। আলু ৰুবৰ সময়ত গজালিবোৰ যাতে ভাঙি নেযায় তাৰ প্ৰতি মনোযোগ দিব লাগে। সদায় অনুমোদিত জাতৰ বীজহে অনুমোদিত বিক্ৰেতাৰ পৰা ক্ৰয় কৰিব লাগে।

সাৰ প্ৰয়োগ :

জলসিঞ্চনৰ ব্যৱস্থা নথকা বৰষুণ নিৰ্ভৰশীল খেতিৰ বাবে প্ৰতি হেক্টৰত ১৩৩ কিলোগ্ৰাম ইউৰিয়া, ৩১২ কিলোগ্ৰাম একক ছুপাৰ ফচফেট আৰু ৮৩ কিলোগ্ৰাম মিউৰেট অৱ পটাছৰ প্ৰয়োজন। আনহাতে জলসিঞ্চনৰ ব্যৱস্থা থকা খেতিৰ বাবে ইউৰিয়া ১৩৩ কিলোগ্ৰাম, একক ছুপাৰ ফচফেট ৬২৪ কিলোগ্ৰাম আৰু মিউৰেট অৱ পটাছ ১৬৮ কিলোগ্ৰাম প্ৰয়োজন হয়। গোটেইখিনি সাৰ মাটি তৈয়াৰ কৰাৰ সময়তে খালবিলাকত প্ৰয়োগ কৰা হয়। সাৰখিনি মাটিৰে পাতলকৈ ঢাকি দিব লাগে যাতে আলুৰ বীজবোৰ সাৰৰ সৈতে পোনপটীয়া সংস্পৰ্শলৈ আহিব নোৱাৰে।

জাপ দিয়া বা মালচিং :

বৰষুণৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰা খেতিৰ ক্ষেত্ৰত আলু বোৱাৰ পিছতেই মেটেকাৰে খেতিডৰা ঢাকি দিব লাগে। এনে কৰিলে মাটিডৰাত জীপ থাকে আৰু উৎপাদন বৃদ্ধি পায়। সেইবাবে আলু বোৱাৰ পিছতেই মেটেকাৰে ঢাকি তাৰ ওপৰত মাটি জাপি দিব লাগে। এনে কৰিলে এন্দুৰে কৰা ধ্বংসৰ পৰিমাণ কমোৱাৰ লগতে আলু সেউজীয়া হোৱাৰ পৰাও পৰিত্ৰাণ পোৱা যায়। সেউজীয়া পৰা আলু খোৱাৰ অনুপযোগী হয়।

জলসিঞ্চন :

সাধাৰণতে দুটা শাৰীৰ মাজত খাল বিলাকত জলসিঞ্চনৰ ব্যৱস্থা কৰা হয়। এনেদৰে মুঠ তিনিবাৰ পানী যোগানৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগে। গজালি ওলোৱাৰ পিছত প্ৰথমবাৰ ২৫ দিনৰ মূৰত, দ্বিতীয়বাৰ ৬০ দিনৰ মূৰত আৰু তৃতীয়বাৰ ৮০ দিনৰ মূৰত জলসিঞ্চন কৰিব লাগে। খালবিলাকত মালচিং কৰা থাকিলে কেৱল ২৫ দিনৰ মূৰত আৰু ৬০ দিনৰ মূৰত মুঠতে দুবাৰ জলসিঞ্চন কৰিলেই হয়। জলসিঞ্চনৰ সময়ত ধ্যান ৰখা দৰকাৰ যাতে চাপবিলাক সম্পূৰ্ণৰূপে পানীৰ তলত বুৰ নাযায়।

বন-বাত পৰিষ্কাৰ কৰা আৰু মাটি চপোৱা :

প্ৰথমবাৰ আৰু দ্বিতীয়বাৰ পানী যোগান ধৰাৰ আগতে বন-বাত নিৰ্বাহি খালবিলাকত মাটি চপাই দিয়াটো অতি আৱশ্যক।

শস্যৰক্ষা :

১. যিবিলাক ঠাইত ৰঙা পৰুৱা আৰু অন্য মাটিত হোৱা পোক-পৰুৱাৰ আক্ৰমণ বেছি হয়, তেনে ঠাইত থিমেট- ১০% ঔষধ প্ৰতি হেক্টৰত ১৫ কিলোগ্ৰাম হিচাপত নতুবা মালাথিয়ন ৫% প্ৰতি হেক্টৰত ৪০ কিলো হিচাপত মাটি চপাই দিয়াৰ সময়ত প্ৰয়োগ কৰিব লাগে। লালপাহাৰী নামৰ থলুৱা আলুৰ ৰঙা পৰুৱা বা এনে ধৰণৰ পোকৰ আক্ৰমণ প্ৰতিহত কৰিব পৰা ক্ষমতা আছে। প্ৰতি হেক্টৰত ১৫০ কিলো হিচাপত খলিহে প্ৰয়োগ কৰিলেও ৰঙা আৰু বগা পৰুৱাৰ আক্ৰমণৰ পৰা যথেষ্ট পৰিমাণে নিৰাপদে থাকিব পাৰি।

২. আলুৰ শেহতীয়া ব্লাইট বেমাৰ অতি মাৰাত্মক। এই ৰোগৰ পৰা খেতিডৰা ৰক্ষা কৰিবলৈ হ'লে প্ৰতি ১২ দিনৰ অন্তৰে অন্তৰে ডায়েথেন-এম-৪৫ ঔষধৰ ২.৫০ গ্ৰাম ১ লিটাৰ পানীত মিহলাই স্প্ৰে কৰিব লাগে। নতুবা এবাৰ ৰিড'মিল-এম, জেদ-২৭ আৰু এবাৰ ডায়েথেন-এম-৪৫ ঔষধ (তিনিবাৰ ৰিডমিল এম-জেদ-২৭ আৰু তিনিবাৰ ডায়েথেন-এম-৪৫) স্প্ৰে কৰিলেও সুফল পোৱা যায়। ডাঙৰ স্প্ৰে যন্ত্ৰৰে তলত দিয়া ধৰণে স্প্ৰে কৰিলে অধিক সুফল পোৱা যায়-
প্ৰাথমিক অৱস্থাত - (১ মাহ) প্ৰতি হেক্টৰত ৬০০ লিটাৰ
মাধ্যমিক অৱস্থাত - (২য় মাহ) প্ৰতি হেক্টৰত ৮০০ লিটাৰ
শেহতীয়া অৱস্থাত - (৩য় মাহ) প্ৰতি হেক্টৰত ১০০ লিটাৰ
ডিচেম্বৰ মাহৰ ১০-১৫ দিনৰ ভিতৰত প্ৰথমবাৰ স্প্ৰে' কৰিব লাগে। ডাৱৰীয়া বতৰত স্প্ৰে' কৰিলে মিশ্ৰণটোৰ লগত ট্ৰাইটন নামৰ ঔষধ ০.৫ মিঃ লিঃ/১ লিটাৰ অনুপাতত মিহলাই ল'ব লাগে। ডাৱৰীয়া বতৰত প্ৰতিবেশক হিচাপে ডায়েথেন-এম-৪৫ ঔষধ স্প্ৰে' কৰিব লাগে। তাৰ সলনি ডায়েথেন-জেদ-৭৮ নামৰ ঔষধটো ২৫ গ্ৰাঃ ১০ লিটাৰ পানীত মিহলাইও স্প্ৰে' কৰিব পাৰি। যদি ৰোগে দেখা দিয়ে তেনেহ'লে বতৰৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি প্ৰতি ৭-১০ দিনৰ মূৰে মূৰে স্প্ৰে' কৰা আৱশ্যক। পাতৰ তলৰ অংশত যাতে স্প্ৰে কৰা হয় তাৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰখা অতি দৰকাৰ।

শস্য চপোৱা :

পাত হালধীয়া পৰি গছ শুকাব আৰম্ভ কৰিলে মাটিৰ ওপৰৰ অংশ কাটি ১০-১৫ দিনলৈ ৰাখিহে আলু উঠাব লাগে।

উদ্যান শস্য আৰু খাদ্য সংসাধন সঞ্চালকালৰ
দ্বাৰা প্ৰকাশিত
খানাপাৰা, গুৱাহাটী-২২

আলুৰ কৃষি পদ্ধতি

Solanum tuberosum